

## **Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije pri poučevanju tujega jezika v vzgojno izobraževalnem zavodu**

### **Use of Information technology at the teaching of foreign language in educational institution**

**Ribič Marko**  
ribic23@yahoo.com

#### **Povzetek**

*V šolah je v današnjem času informacijska in komunikacijska tehnologija že prepletena v vzgojno izobraževalni sistem. Prispevek obravnava vpletenost te tehnologije, predvsem uporabo računalnika in interneta, v poučevanje tujega jezika v vzgojno-izobraževalnem zavodu. Predstavljen je pomen uporabe računalnika in računalniških programov oziroma izobraževalnih spletnih strani za popestritev in motivacijo pri poučevanju angleščine za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, natančneje z učnimi in vedenjskimi težavami. V prispevku smo opredelili nekatere spletne izobraževalne vsebine, ki jih uspešno uporabljamo pri učenju in poučevanju angleškega jezika v vzgojno-izobraževalnem zavodu.*

Ključne besede: informacijska tehnologija, računalnik pri pouku, učenje angleškega jezika, spletne izobraževalne vsebine

#### **Abstract**

*Nowadays IT (Information technology) is strongly incorporated into educational system. The article deals with the incorporation of IT, especially the use of computer and Internet at the teaching of foreign languages at Institution of education Višnja Gora. The relevance of computer use, software and educational web sites for enrichment and motivation at English teaching is presented. The article deals with teaching of English to students with special needs; especially students with learning and behaviour problems. Certain internet educational contents which are used with success in English teaching are presented.*

Keywords: IT, computer in teaching, teaching of English, internet educational contents

## **1 Uvod**

V času globalne informacijske družbe se tudi v vzgoji in izobraževanju ne moremo izogniti uporabi novih tehnologij. Informacijska tehnologija prinaša možnosti, ki vplivajo na spremembe modelov učenja in poučevanja. Izziv za vpeljavo novih oblik in metod v procesu učenja in poučevanja predstavljajo multimedijски komunikacijski sistemi, ki omogočajo vsestransko uporabo novih tehnologij. Tako postaja izobraževalni proces informacijsko – komunikacijski proces.

## **2 Izobraževalno-komunikacijska tehnologija**

V današnjem času je izobraževalni proces prepleten in podprt z možnostmi, ki jih ponuja uporaba računalnika, računalniških programov in interneta, kar v praksi mnogokrat predstavlja pestrejšo organizacijo. Uporaba izobraževalno-komunikacijske tehnologije ponuja fleksibilnost vsebine in tempa izobraževanja ter spremembe v vlogi učitelja ter učenca. Učitelj ni več edini prenašalec in posredovalec znanja, kljub temu da je učni proces organiziran v smislu pridobivanja in ustvarjanja novega znanja. Sodobna informacijsko komunikacijska tehnologija namreč učencem omogoča pridobivanje znanja iz različnih virov, obogateno učno okolje pa poleg učenja omogoča tudi ocenjevanje naučenega po meri posameznega učenca (Praprotnik, 2004).

Znanje, ki ga posameznik pridobi v organiziranem izobraževalnem procesu, je vedno bolj vezano na informacijske sisteme in organizacijske procese, zato postaja informatizacija šolskih sistemov vedno bolj pomembna. Posledično so potrebne spremembe na področju vodenja in organizacije dela v šolskem sistemu, predvsem v sam učno – vzgojni proces.

Gerlič meni, da so mladi z računalniki in tehnologijo morda prehiteli šolski sistem, saj je ta tehnologija prodrla v šole hitreje, kot smo se zavedali. Nujna je bila preučitev uporabe tehnologije v naših in svetovnih razmerah, saj vpeljava informacijske tehnologije v šole pomeni novo izboljšavo kakovosti vzgojno-izobraževalnega procesa (Gerlič, 1999).

Dandanes nam tehnologija omogoča sodobnejše in kvalitetnejše poučevanje ter hkrati uspešnejšo individualizacijo in diferenciacijo. Prav tako lahko prehajamo od pouka, ki temelji na pomnjenju veliko podatkov, k sodobnejšemu- reševanje problemov, ki zahtevajo kreativno mišljenje in posledično tudi takšno znanje (Gerlič, 2000).

## **3 Uporaba računalnika pri pouku**

Pri vseh oblikah izobraževanja vedno več uporabljamo računalnik, saj nas k temu spodbuja razvoj sodobne računalniške tehnologije. V šolah srečujemo računalnik kot učni pripomoček, kot učno sredstvo ali kot učno vsebino. Zato poznavanje možnosti uporabe računalnika vse bolj sodi v splošno izobrazbo. Z uporabo dobrega didaktičnega programa in pravilnim pristopom lahko z računalnikom dosežemo boljše rezultate kot pri klasičnem pouku, saj delo ob računalniku aktivira in motivacijsko vpliva na učence. Ker se na tržišču pojavlja vedno več dobrih računalniških programov, se mora učitelj odločiti ali jih in katere uporabiti pri pouku ter kako bo snov predstavil ob programu. Zaradi tega bi se moral učitelj dobro zavedati možnosti in nujnosti uporabe računalniške tehnologije ter biti dobro seznanjen z računalniškimi programi, njihovo prednostjo in pomanjkljivostjo.

Učitelji in učenci imajo pozitiven odnos do uporabe računalnika pri pouku, kar se odraža v pozitivnem trendu uporabe. Kljub temu imajo učitelji še vedno premalo specialno- didaktičnih znanj o uporabi računalnika pri pouku. Zato je še vedno premalo načrtovanih in premišljenih aktivnosti ob uporabi računalnika in sodobne tehnologije na primer pri matematiki, zemljepisu, zgodovini, glasbi, tujih jezikih in podobno.

## **4 Uporaba računalnika v vzgojno-izobraževalnem zavodu**

V vzgojno izobraževalnih zavodih poteka vzgoja in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami. Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami opredeljuje otroke in mladostnike v zavodih kot otroke s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter otroke s čustvenimi in vedenjskimi motnjami.

V vzgojno-izobraževalnem zavodu so učne vsebine in pouk prilagojene otrokom in mladostnikom s posebnimi potrebami. Predvsem pri učencih, ki težje dojemajo učne vsebine se je pokazala potreba po spremembah v poučevanju in večji vpletenosti informacijske tehnologije ter računalnika pri pouku.

Izkušnje so pokazale, da raba računalnika in interneta pri pouku dobro vpliva na sodelovanje učencev, zanimanje za učno snov se poveča, učenci razvijajo samostojnost pri učenju, hkrati pa lahko dobimo takojšnjo povratno informacijo ter uresničujemo cilje različnih področij. Učenci lahko uporabljajo računalnik samostojno ali pa učitelj vključi računalnik v pouk kot učno sredstvo z različnimi vajami, izobraževalnimi igrami, programiranimi učnimi vsebinami ali pa se bolj osredotočijo na iskanje informacij ter reševanje problemov.

## **5 Poučevanje tujega jezika – angleščine**

Skladno s priporočili Sveta Evrope je danes obvladovanje dveh tujih jezikov prevladujoča nuja. Kljub temu se še vedno dogaja, da veliko mladih končuje srednje izobraževanje z nezadostno stopnjo jezikovnega znanja. Ob tem se nam ponuja vprašanje, kako narediti učenje tujega jezika v šolah čim bolj učinkovito.

Poučevanja tujega jezika v šolah kot zavestnem razrednem okolju, ki traja nekaj ur tedensko, žal ni mogoče primerjati z nezavednim učenjem v naravnem okolju (intuitivno) predvsem zaradi možnosti uporabe jezika.

Angleščina je najpogostejše poučevan jezik v osnovni šoli. V Evropi celo izpodriva jezike na področjih, kjer bi bilo najbolj smiselno izbor tujega jezika sosedске dežele. Poučevanje angleščine v vzgojno-izobraževalnem zavodu je ob specifičnih težavah učencev velik izziv. Popestritev učnih vsebin in dodatno motivacijo za učenje smo tako poiskali pri uporabi računalnika in interneta pri pouku.

## **6 Izobraževalni programi in spletne strani kot pomoč pri učenju angleščine**

V našem vzgojno izobraževalnem zavodu v Višnji Gori smo pri pouku angleškega jezika uspešno popestrili pouk in učne vsebine z nekaterimi brezplačnimi internetnimi vsebinami in programi. Večina spletnih strani in programov omogoča aktivno udeležbo učenca v proces pridobivanja novega znanja, učenje ter preverjanje usvojenega znanja, kar pomeni tako za učenca kot učitelja takojšnjo povratno informacijo. Ker splet ponuja ogromno bolj ali manj primernih vsebin za poučevanje tujega jezika, bomo predstavili samo nekatere, ki jih največkrat uporabljamo:

- <http://a4esl.org> : spletna stran predstavlja projekt *The Internet TESL Journal*, namenjena je kot pomoč pri učenju angleškega jezika kot tujega jezika. Ponuja vaje, teste ter kvize (tudi slovensko-angleškega) in sestavljanke oziroma križanke. V veliko pomoč pri učenju so tudi zvočne in video vsebine. Vsebine prispevajo predvsem učitelji, prav tako spletna stran ponuja vsebine za učitelje (For Teachers).

- <http://ro.zrsss.si/~viljenka/> : spletna stran je namenjena predvsem utrjevanju znanja angleščine oziroma kot pomoč pri učenju angleščine preko spleta. Vsebine so prvotno namenjene za osnovno šolo, natančneje od 4. do 9. razreda (e-učilnice). Gradiva so urejena podobno kot v večini priročnih slovnici- po kategorijah, saj so vzeta iz Kataloga znanj za osnovno šolo. Ob kliku na učilnico dobimo tudi podatke o učbenikih, slovnici, slovarjih in nekaj aktivnosti za prosti čas.
- <http://www.dialang.org/english/index.htm> : spletni program je namenjen ugotavljanju stopnje znanja tujega jezika (angleškega, francoskega, nemškega, italijanskega,...) ter dobrih in slabih strani že usvojenega znanja. Preizkusimo se lahko v branju, pisanju, poslušanju, slovnici in besednem zakladu. Brezplačni program si naložimo na računalnik.
- <http://iteslj.org/v/slv/> : spletna stran, ki je prav tako del projekta *The Internet TESL Journal* . Ponuja učenje in presojo znanja besedišča s pomočjo kvizov (English Slovene Vocabulary Quizzes).
- [www.manythings.org](http://www.manythings.org) : spletna stran je namenjena učencem angleščine kot tujega jezika, zajema vse vsebine od slovnice do besedišča s pomočjo besednih iger, kvizov, križank, kot popestritev so na voljo slušne in video vaje.

## 7 Zaključek

V šolah je informacijska in komunikacijska tehnologija bolj ali manj vpletena v izobraževalni sistem. Učitelji se vedno bolj zavedajo nujnosti uporabe računalniške tehnologije, prav tako so vedno bolj seznanjeni z možnostmi uporabe računalnika pri pouku ter prednostmi in pomanjkljivosti računalniških programov in interneta. Uporaba računalnika v vzgojno-izobraževalnem zavodu je stalnica pri predmetu Računalništvo in informatika, potreba pa je pokazala tudi vključitev te tehnologije v poučevanje tujega jezika kot dodatna motivacija in popestritev vsebin. Z uporabljenimi spletnimi stranmi in programi smo bolje dosegli zadane cilje pri poučevanju angleškega jezika, predvsem pa aktivno udeležbo učencev pri poučevanju in učenju.

## LITERATURA IN VIRI

- Praprotnik, A., (2004). Spletni sistem za pomoč pri učenju in poučevanju, diplomsko delo, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Gerlič, I., (1999). Stanje in trendi uporabe računalnikov v slovenskih osnovnih in srednjih šolah, Organizacija štev.8-9, Založba Moderna, Kranj.
- Gerlič, I. (2000). Sodobna informacijska tehnologija v izobraževanju. DZS, Ljubljana.
- [www.manythings.org](http://www.manythings.org)
- <http://iteslj.org/v/slv/>
- <http://a4esl.org>
- <http://www.dialang.org/english/index.htm>
- <http://ro.zrsss.si/~viljenka/>